Tenorul Cornel Stavru la 80 de ani

(Costin Popa – 31 august 2009)

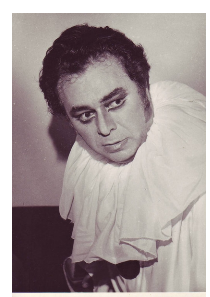
Dacă privim într-o perspectivă de timp care merge către jumătatea secolului trecut, observăm că extrem de puţini sunt marii cântăreţi români de operă care s-au distins printr-un complex de calităţi, ce au însoţit darurile fundamentale cu care Dumnezeu i-a înzestrat. Cornel Stavru este unul dintre aceştia. Împlineşte astăzi 80 de ani de viaţă, dintre care 26 au însemnat succese mari pe scene interne şi internaţionale, amprentându-i definitiv cariera drept foarte importantă şi referenţială pentru arta noastră lirică, pentru cultura românească. Indubitabil, Cornel Stavru rămâne un reper pentru generaţia sa, pentru cele actuale şi viitoare.

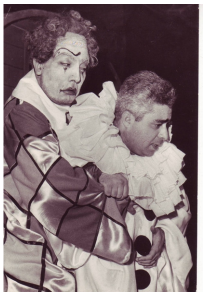
Vorbeam de complexitatea personalităţii. Virtuţile glasului de extracţie lirică-spintă cu puternice accente dramatice au fost dublate de o aleasă cultură interdisciplinară pe care a expus-o cu inteligenţă şi cu care a circumscris esenţele muzicale. În creaţiile sale, integrarea stilistică a fost permanent unul din punctele forte, artistul desenând cu elocvenţă frazele portativului, în deplină incidenţă cu spiritul lor, al epocii componistice. O dovadă de măiestrie. A făcut în acest mod proba unei versatilităţi care i-a permis să abordeze un repertoriu larg, de la baroc la drama wagneriană şi la unele opusuri de secol XX.

Exploziile sonore ale personajului titular din **Otello**, incisivitatea lui Manrico din **Trubadurul**, trăirea romantică a lui Don Carlo, monumentalitatea declamaţiei lui Tannhäuser sau poetica lui Siegmund, expresia tragică a lui Canio (**Paiaţe**) şi, ca un surprinzător pandant, lejerităţile ţesăturii vocale a rolului Riccardo (**Bal mascat**), totul i-a fost la îndemână spre confirmarea acestei rare versatilităţi în teritoriul marelui repertoriu lirico-eroic. Şi nu numai. Scriitura muzicală a fost tălmăcită cu nobleţe şi eleganţă, accentele şi expresiile au venit din marea tradiţie, strălucirea şi percutanţa notelor înalte au dominat spaţiul acustic, indiferent că era vorba de Verdi, Puccini, Mascagni, Leoncavallo, Bizet sau Giordano. Bunul gust nu l-a părăsit niciodată, s-a aplecat asupra sevelor venind din text, din sursele libretului, conferind rostirii greutate şi semnificaţii concordante cu ideatica eroilor, dicţiunea a frizat perfecţiunea, fie că a cântat în română, italiană, germană, franceză sau rusă.

În întreaga sa carieră, Cornel Stavru a fost un studios, completând cunoştinţele acumulate în anii tineri de la iluştrii profesori Aurel Costescu Duca şi Alexandru Colfescu cu analize proprii, provenite din ascultarea unor înregistrări discografice celebre. Nu trebuie uitat că tenorul a fost şi este unul din marii analişti şi comentatori ai interpretărilor unor voci de referinţă din istoria liricii mondiale. A preluat creativ toate aceste informaţii şi le-a conexat propriei sale arte, cu rezultante spectaculoase în minuţiozitatea construcţiei muzicale şi expresive, prin voce, a personajelor.

A debutat timpuriu, la 27 de ani, în concerte cu **Cavalleria rusticana** de Mascagni, **Paiaţe** de Leoncavallo, **Otello** şi **Trubadurul** de Verdi, titluri importante, roluri teribile de mare calibru, a căror interpretare i-a adus aprecierea maeştrilor baghetei, Emanuel Elenescu, Egizio Massini. Drept firească a venit angajarea la Opera Română, în 1958, pentru noua producţie cu **Trubadurul**, în care tânărul tenor a impresionat publicul, presa, colegii. De atunci şi până în 1982, anul încheierii carierei artistice, Cornel Stavru a rămas credincios primei scene lirice naţionale, fără însă să neglijeze teatrele din ţară sau podiumurile de concert.

Rememorez alte personaje... puccinienii Cavaradossi (**Tosca**) şi Calaf (**Turandot**), Chénier din **Andrea Chénier** (Giordano), Florestan din **Fidelio** (Beethoven), Don José din **Carmen** (Bizet). Pentru creaţia wagneriană, artistul aniversat în aceste zile s-a înscris ca tenorul din anii postbelici cu cele mai multe prezenţe în roluri ca Siegmund (**Walkiria**), Walther von Stolzing (**Maeştrii cântăreţi din Nürnberg**) sau Tannhäuser din opera omonimă. În străinătate, s-au adăugat titluri mai puţin cunoscute, precum Profetul de Meyerbeer, **Legenda despre oraşul nevăzut Kitej** (Rimski-Korsakov), **Leonora** (Ferdinando Paër).

Desigur, creaţia românească i-a stat permanent în atenţie şi notez aici operele **Ion Vodă cel Cumplit** (Gheorghe Dumitrescu), **Horia** (Nicolae Bretan), **Bălcescu şi Dragoste şi jertfă** (Cornel Trăilescu), scena lirică **La seceriş** (Tiberiu Brediceanu). Bogatul repertoriu al lui Cornel Stavru s-a împlinit şi în concerte la Studioul Radio. Memorabile vor rămâne serile cu **Ernani** (Verdi), **Încoronarea Poppeei** (Monteverdi), **Dido şi Aeneas** (Purcell), **Oberon** (Weber), **Iphigenia în Aulida** (Gluck), **Viaţa scurtă** (Manuel de Falla), **Andrea Chénier** sau cu opereta **Voievodul ţiganilor** (Johann Strauss).

Vocea tenorului a fost imortalizată de Electrecord, în anii ’60, pe trei integrale discografice (**Cavalleria rusticana, Paiaţe şi Trubadurul**) care au făcut epocă şi în recitaluri single sau compozite.

Cornel Stavru a cântat mult şi în străinătate, atât în turnee alături de ansamblurile Operei Române (Moscova, Atena, Stuttgart, Wiesbaden, Liège, Cairo) cât şi cu contracte personale la Bremen, Schwetzingen, Perugia, Dresda, Salonic, Skopje etc. sau în ţările - pe atunci – comuniste din

Europa, ca şi în China sau în Cuba. A avut parteneri celebri precum sopranele Mirella Freni, Renata Scotto (la debutul în rolul Desdemona din **Otello**), Virginia Zeani, Julia Varady, mezzosoprana Irina Arhipova, baritonul Aldo Protti, başii Theo Adam, Nicola Rossi Lemeni şi mulţi alţii. În interviuri, colocvii private, emisiuni Radio-TV, Cornel Stavru nu-şi uită niciodată marii colegi români: Elena Cernei, Zenaida Pally, David Ohanesian, Nicolae Herlea, Dan Iordăchescu, Maria Slătinaru, Eugenia Moldoveanu, Marina Krilovici, Viorica Cortez.

După încetarea activităţii, nu s-a putut despărţi de teatru. A fost director artistic al Operei Române (din 1982 până în 1984, anul pensionării), consultant artistic al aceleiaşi scene (1991-1993) şi al celei din Braşov (1993-2001).

Toate sunt repere ale unei vieţi dedicate artei, cu cea mai mare seriozitate şi adânc profesionalism.

La vârsta senectuţii, Cornel Stavru este îndreptăţit să privească cu mândrie înapoi. O face cu neaşteptată şi, trebuie să afirm, cu nejustificată modestie, în care se simt umilinţa şi respectul în faţa creaţiei, virtuţi proprii marilor interpreţi. La 80 de ani, Cornel Stavru trebuie omagiat şi onorat cum se cuvine.

În moment aniversar, am doar regretul că nici până în ziua de astăzi nu s-au editat pe CD integralele cu **Andrea Chénier** şi **Ernani**, înregistrate live de Radiodifuziunea Română cu prilejul concertelor din anii ’70, în distribuţii de excepţie: Cornel Stavru, Maria Slătinaru, Nicolae Herlea, respectiv Cornel Stavru, Eugenia Moldoveanu, Octav Enigărescu, Gheorghe Crăsnaru. Ambele dirijate de Carol Litvin. De atunci, deci de aproape patru decenii, în pofida repetatelor semnale trase de noi, criticii muzicali, problema bălteşte în curtea proprietarului înregistrării, actuala Societate Română de Radiodifuziune, de altfel cunoscut editor de discuri. Ce se mai aşteaptă?